

Belegeringe ende innemen der Stadt

NIEVMEGEN.

Geschied den xiiij. October des jaers 1591.

1591.

Ieuumegen off Noviomagum, is een Bozgraeffschap/ ende een Keyserlijcke Wyje Keyserstad ende Leen/ die alleenlicke jaerlichs een klepne erkentnisse aen het Keyck tot Aachen moet uytrepken te weten/ cē handschoe met Peper. Het is een seer welvaerende/ schoone/ ende oude Stadt/ ghelegen aen een arm vandē Rijn/ de Dale genoemt: Oud isse/ want soo* Geldenaurus de vermaerde Historie schryver sept/ soo is die gesticht van Magus de seer machtige Coning van Gallien/ de Sone van Dis, die de selve naer hem noemde Maga. Maer also naemaels den Coningh der Catten, Baton in dese Landen ghekomen is/ ende behagen inde Stadt inde den Edeldom der selver hadde/ soo heeft hy die doen vernieuwen/ vermeerderen/ ende int ronden met drie mupzen doen omringen: ende om de vernieuwings wille genoemt Noviomagum/ dat is Nieuumegen, ofte soo* Abrahamus Saurius in sijn Theatrum Urbium sept: so is die 382 jaren vooz Christus geboorte gesticht ende gemaecht byde Cycambren ofte Cymbren. Onder verschepden oude ende vermaeckelicke gestichten binnen de Stadt en is geen lustigher als het out Casteel/ gelegen op enen Berg (huyden ten dage ghenoemt Valck-hof) uytkeyken de boven de gantsche Stadt. Het welck soo eenige achten byden Roomschen Keyser Julius Caesar/ ghemaecht ofte ten minsten hermaecht is/ omme t'gantsche omlegghende Landt te besichtighe over-heeren ende te ontdekken. Nieuumegen is een van de Hoofsteden van t'Hertochdom van Gelderland/ ende besonder het Hoofst van het eerste ende vooznaemste quartier / onder haer begripende dese Steden/ Vlecken ende Landt-Gebieden Tiel ende Bommel besloten Steden/ Gent een vleck hebbende Stads Privilegien. De Lant-gebiede sijn het Bozgraeffschap van Nieuumegen ende Officiers der andere twee voozsepe Steden mette Bommelerweert: bozder die vandeneder ende hoge Betue ende die van het Landt tusschen de Maes ende Wale. Hoe/ wanneer/ ende dooz wien die van Nieuumegen aen het Hertochdom van Gelder gekomen sijn/ desgelijcs verschepden andere particulariteyten de selve Stadt aengaende/ alhier te verhalen soude ten langhe beschryvinghe verespichen ende huyten ons wit ende vooznemen wesen: wy sullen desen eyndigen/ ende komen totte Belegeringhe en overwinnighe ghedaen by den Prince van Orangien inden Jaere 1591.

Sijn Excellentie van Nassau/ dooz alle de

voozgaende Dictozien/ geanimeert en kloer ghemaecht zijnde / desgelijcs niet willende naerlaten/ alle middelen dienende tot overwinnighe sijnere vbande: de welcke God als machtich (soot schein/ hem wilde overleveren in sijnen handen. Ende merckende/ dat Montdragon met sijn leger hem socht te verhinderen dat hy niet verder in Vlaenderen soude inbuzken/ ende dat hy tijdinge ontfangen hadde dat sommighe dingen al veerdich waren tot sijnen aenslach op Nieuumegen/ heeft gherevolveert af te trecke uyt het landt van Waes, hoe wel hem groote voozderlicke aenslaghen ghenoech voozquamen op veel plaetsen/ Schanssen/ ende sterckten in Vlaenderen/ daer die van Zeelandt grootelic toedzonghen om haer Palen daer wyder te maecken. Aldus met groote expeditie sijn gheschut weder geladen zijnde/ is hy haestelijck afghebaeren / waer dooz wel veerthien klepne schepen dooz de menichte der Persoonen en goederen inder haeste aende gront gedzongen werden/ die sijn ghedwongen waren die te verlaten/ t'geveetste daer uyt nemede/ daer de Spaengiaerden ten leegen water het vier in staken.

Den Prince Mauritz met sijn volck ende gheschut uyt Vlaenderen gekeert/ ende den ij. Octobris in Zeelandt seestelic ontsaelt zijnde/ heeft hy hem terstont opghemaecht om Nieuumegen te beleggen/ also hy ver Wittiche was dat Verdugo courssen dede int Lant van Galick ende niet machtich en was Nieuumegen ontfet te doen/ mits sijn volck een deels afghetrocken waren nae Brancrich/ en d'ander van Montdragon in Zabant gheroepen tot Vlaenderens secours. Hy was oock wel ver Witticht vanden staet der Stadt/ dooz den Secretarius Huygens, die eenen tijt lanck inde Stadt gevangen ghelegen hadde/ ende nu met rantsoen verloft was/ de wijle de Bievē vant Hof/ inhoudende datmen hem noch ghevangen soude houden/ te spade quamen. Dese dingen dede den Prince Mauritz noch haesien vooz den Winter Nieuumegen aente vallen/ alwaer hy met alle sijn macht den xiiij. Octobris aen quam/ terstont een Bugghe over de Wale makende/ de welcke uyt Sinte Huprechts toren ontfucken geschote wert/ daer dooz hy ghedwongen wert die verder van de Stadt te maecken / daer Capiteyn Rolle geschoten wert met meer andere: Met behulp van dese Bugghe/ heeft hy cozts dooz sijn begravinge de Stadt genaecht/ ende sijn gheschut tot veertich stucken/ ghezplant by de Hoender Poozte daer een stuck mupz sonder Wal was / ende onder aen de voet vanden Hoenderbergh in de Oepe/ sestien stucken/ en inde Betuwe over den Lappentoorn noch xij stucken/ om de Bzeesse te schieten tusschen den Balckenhof ende de selve Hoenderpoozte/ daer se mepnden t'meeste voozdeel te doen

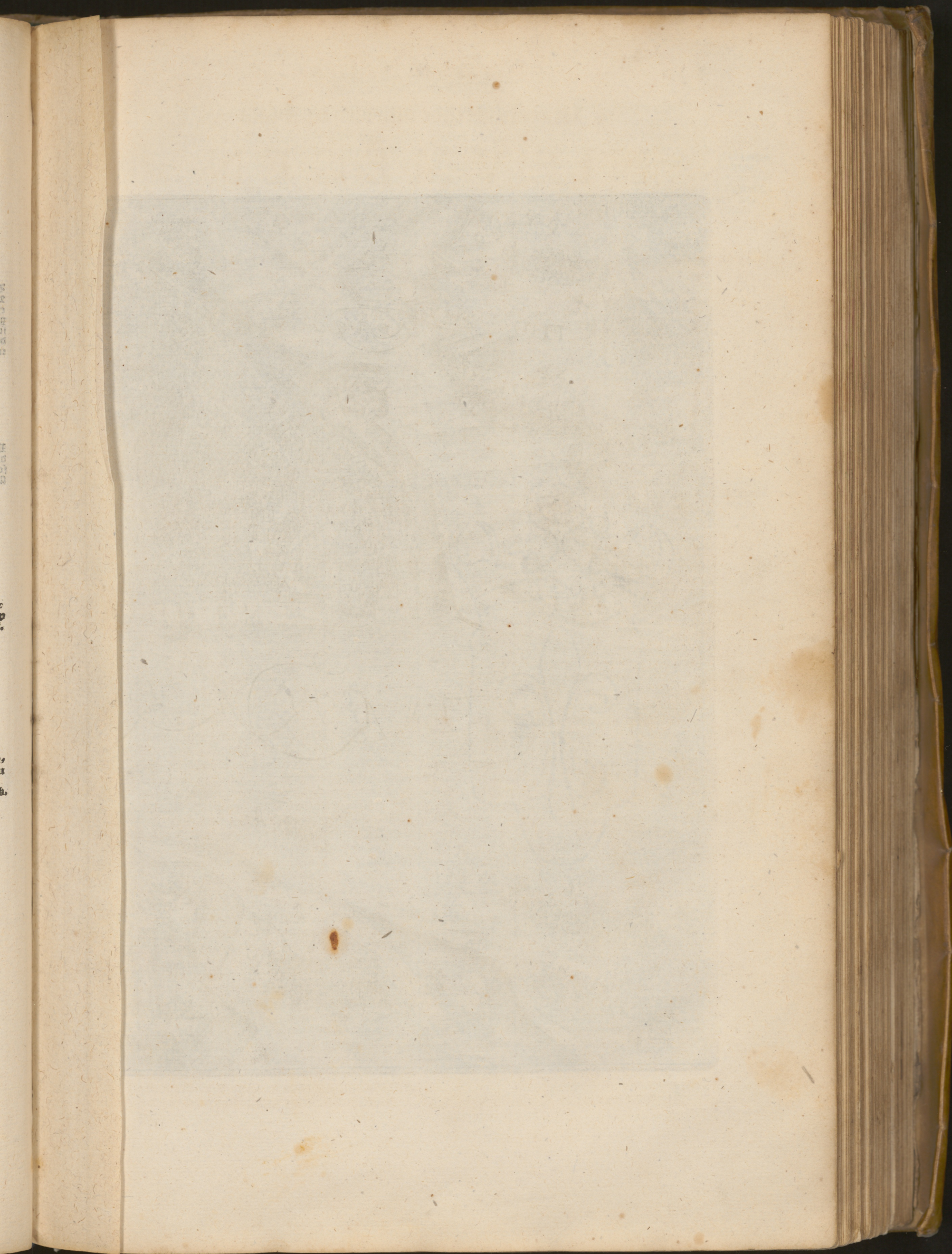
ende

Nieuumegen van wien gesticht.

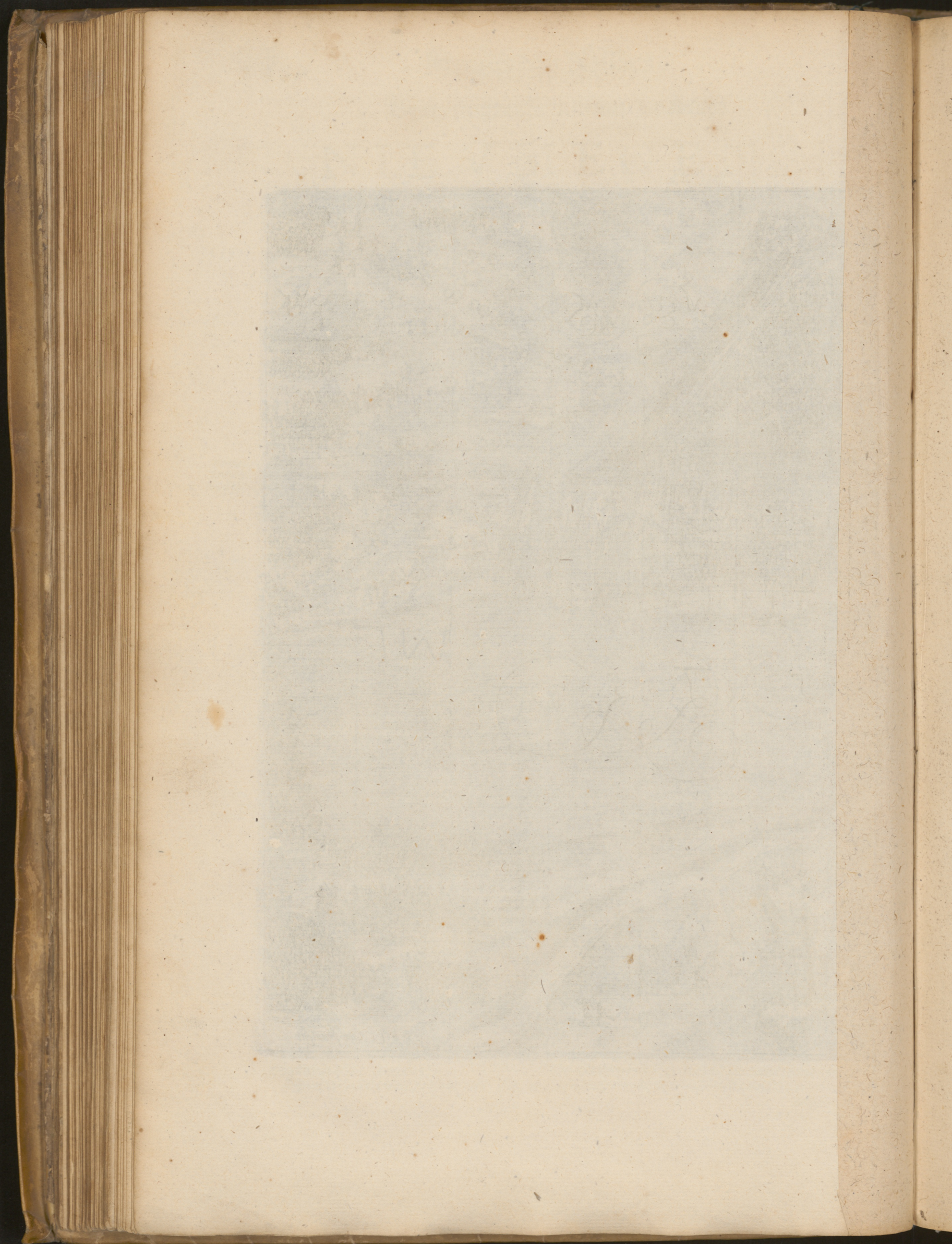
Juris die tie van Nieuumegen.

Mauritz bercecht op Nieuumegen.

Prince Mauritz bercecht op Nieuumegen. de 14. Octob.

ende best te beletten datmen gheen reparatie en soude mogen doen.

Die van Nieuweghen die hier dooz ghe-
noech vershict waren/sonden uyt aeu Ver-
dugo om hulpe/ende sy hadden binnen ont-
rent drie goede Vaendelen Doet volcx/maer
seer wepnich Deerde volck/van Hendrick van
Kieboom alias Heuse/die Geertruydenberg
aen Parma vercocht hadde / die so haest als
hy van Parlaenteren hoorde sprecken
met sijn Kuyterente Paerde ging sitten ende
is met een volken loop dooz het Seuseche
quartier geloopen/ende daer dooz gheraecht
wel wetende dat hy hangen moest indien men
hem gekregen hadde. Die van binnen sien-
de waer den vyant sijn geschut geplamt had-
de/ hebben sy de Hoender-poozt gestopt/ ende
de leegge plaetse die tusschen de Riviere ende
t' Casteel is liggende/afgesnede vande Stad/
met het opwozpe (dooz Wan/Wijf en Kints
arbejdt) van eenen Wal: op dat inghevalle
de seifde inghenomen werde/ de Stadt noch
mochte tegghenhouden / alles doende wat
gloecke Wooghers toestont. Ende also t'ge-
schut gheplant was / ende de Stadt opghe-
epscht wert/soo hebben sy gheantwoort/ dat
den Prince Mauritz een ionck Vryer was, ende
de Stadt Nieuweghen een Vrijster, die hy quam
vryen, daer hy soo licht niet en soude aen raec-
ken, ofte hy behoorde meer moeyte ende arbeyt
daeromme te doen. Maer also sy gheen
hope van ontfet condon mercken/ ende dat de
Stadt soo lanx soo meer met het gheschut
bedozven wert/ namelijk uyt Knodsenborch/
die menich dupsent schoten op de Stadt ghe-
schoten hadden/ oock viercloten op haer on-
versienste/ als diergelycke schaden niet veel
gesien en was/ soo hebben veel Wooghers op
het Stadt-huyse ghelooopen/ haer beclagende
van den Coninck verlaeten te wesen / vooz
wien sy soo langhe haer goet verteert/ haer
bloedt vergoten/ haer lijff ende leven ghe-
waecht / ende also alles op gheset hadden:
daer toe soo menichmael aen Parma geson-
den/ die altydt te veel ander werck hadde:
Daeromme rieden sy tot composeren / ende
naer goede voozwaerden te trachten. Dies
wert daer nae geluyfert : en soo den Prince
Maurits ander werf sout om cozte aut woos-
de nits dat t'geschut nu reede was/haer ver-
sekerende datter gheen secours vooz handen
en was/ soo hebben sy den xx. Octobris ghe-
hooz ghegeven/ ende uytgesonden/ versae-
soeckende exercitie van beyde Religien/ende

dat de Magistraet in state blijven mochte /
oock een verdragelyck Garnisoen/ende meer
ander dingen/die sy niet en condé vercrighen.
Maeromme sy s'anderdaechs sonden den
Woogermeester Flemming met volke macht /
dooz wien sy vercregen veel van hare begeer-
ten/ als de dispositie van de Geestelijcke goe-
deren/het geven van Conincklycke Offitien/
ende eenige andere begeerten/maer sy moestē
in't stuck van Religie haer confozmeren met
andere Landen ende Steden van de Geuni-
eerde Landen/ sy souden oock innemen ses
Vaendelen knechten/en twee Cornetten peer-
den: Den Magistraet soude herandert wo-
dennae goetduncken. Alsoo trocken daer uyt
t' Vaendel vande Heere Geleyn van Snater, en
Ian van Weert, elck met haer Vaendelen nae
de Stadt Grabe. Daer woerden in bevonden
vijfentwintich stucken metalen geschuts/ en
twaelff Iseren.

Alsoo is Nieuweghen den 22. Octobris o-
ver ghecomen ende aende Geunieerde Lan-
den ghehecht. Daer werdt Gouverneur over
gestelt/ Graeff Philips van Nassauwen/ Graeff
Ians Sone/ende sijn Lieutenant den Gouver-
neur van Knodsenborch/ Gerard de Jonghe:
Daer nae heeft den Prince Mauritz sijn volck
in Winter-legher gelejdt/hebbende in cozre-
tijt/ als min dan in vijf Maenden/ de stercke
Schanse ende Stadt Zutphen, de Stadt Deventer
in Over-Iffel/ende stercke Schanse van
Delfzijl, met meer ander in Drielandt ghe-
wonnen. Daer nae heeft hy Parmaas be-
leggh vooz Knodsenborch opgelicht/ sijn Deer-
de-volck gheslaghen/ van waer hy in Vlaen-
deren hycans int ghesicht van die van Ant-
werpen ende Montdragon, de Stadt Hulst in-
ghenomen heeft / ende nu inden Winter Nieu-
weghen, de Hoofst- Stadt van Gelderlandt/ daer
mede hy de Wale tot sijn Frontiere maeckte.
Hy hadde noch eenen aenflach op Geertruy-
denberch in December/ comende uyt den Ha-
ghe/secretelijck met seftien hondert Mannen/
tot op de mueren/ met leeren/maer alser wel
60 op de mueren waren/werden sy afghe-
slagen/ met verlies van twee Capiteynen vande
sijnen. Alpen wert oock van't Garnisoen van
Nieuweghen gesurpeneert/ Anno M. D. C. Cj.

De Heeren Staten hebben ghedenck-pen-
ningē doen muntē/over de victorie en t'win-
nen van Zutphen, Deventer, Hulst, Nieuweghen,
en andere Schanssen/ter eeuwiger memozien/
soo op goudt / silver / als op koper/ Gode daer
van den loff ende eere toeschrijvende:

Die van
Nieuweghen
sonden om
hulpe aen
Wardingo.

De Stadt
opgeschut
hate ant-
woorde.

Nieuweghen
werdt be-
woege ont
accorderen.

Nieuweghen
geeft haer
over an 22.
Mauritz.
den 21.
Octob.

Pr. Mauritz
groot
victorie in
bijfmaen-
den.

Prince
Mauritz
aenflach op
Geertruy-
denberch.

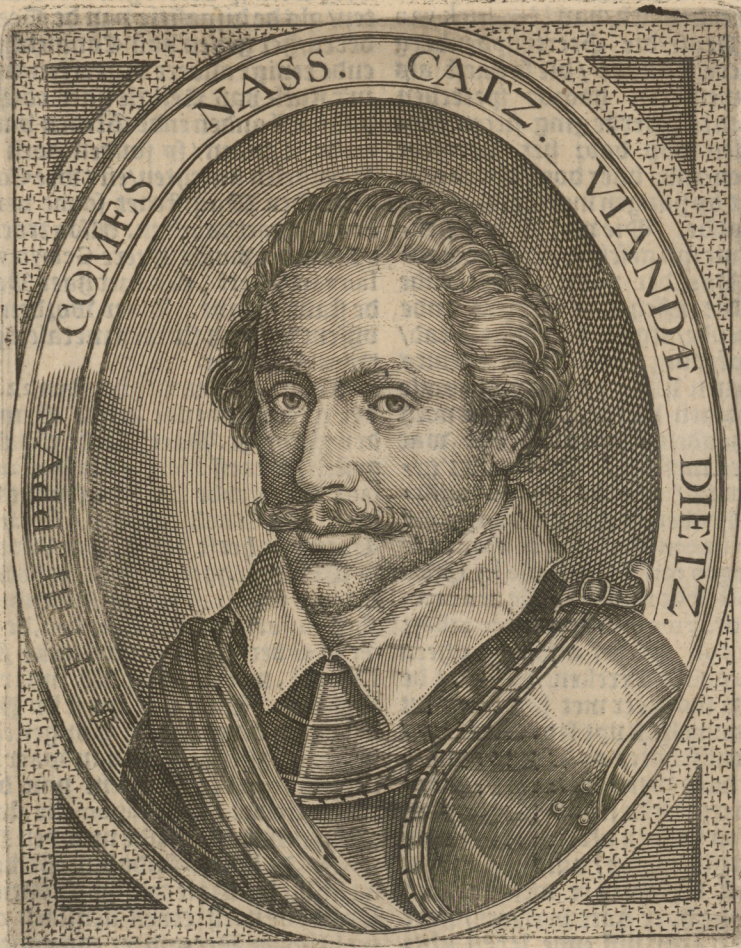
Verclaringhe vande cyferen die inde Figueren gestelt zijn.

1. Hier lach sijn Excell. ende den Oversten
Graeff Philips met 8. vanen Ruyteren, den O-
versten Veer met 6. vanen Ruyterē. Colonel
Balfour met 10 vanen. Den Rimeester Groe-
nevelt met 8 vanen. Brederoede met 8. van-
nen. Horring oock met 8. vanen. Den Gra-

ve van Solms met 17. vaendelen voetknech-
ten, ende 11. Cornetten Ruyteren.
2. Hier lach den Oversten Duvenvoorde met
7. vaendelen voet-volcx, ende 6. Cornetten
Ruyteren.

Also hier boken van Graeff Philips van Nassau ter loop gesproken is/ende hier naer tot verschepden tyden ende plaetsen noch van vermaendt sal werden: soo hebben wy tot sij-

ner eer en ende eeuwighe ghedachtenisse syne Niff-beeldinge/Leben/Daden/Sterven ende Begræffenisse by een vergadert/ ende alhier Willen in ne voeghen.

PHILIPVS Grave van Nassau, Catzenellebogen, Vyanden, Dietz, Dillenburg, &c. Gouverneur van Nieuwegen, &c.

Is gheweest een vroom onbertsaecht Erijsman / die ten Dienste ende welvaren van dese Landen/ seer vele kloekhe ende mannelijcke daden ende exploitien van Oorlogē uytgerecht heeft/ tzy alleen met eenich Erijs-volck hier ende daer in Commissie ghesonden wesende/ als met zijn Excellentie Maurits van Nassau. Ja hy heeft om de Vyphet ende den Staet deser Landen te helpen winnen ende vercrijgen / niet alleen sijn bloet gestozet/maer sijn leven verlozen ende gelaten/gelijck hier naer gesept sal werden. Om zijne vroomheyt/ cloekheyt ende verstant's wille/soo is hy inden jaere 1591 by sijne Excellentie ende de Ho. Mo. Heeren Staten Generael / gestelt ende geordonneert tot Gouverneur van Nieuwegen. In welck Gouvernemen hy hem wel ende wijsfelicen ghequeten ende gedzagen heeft. Wt vele ende verschepden Daden ende exploitien die desen vromen Helt ghedaen ende uytgerecht heeft/ sullen wy alleendese volghende wepnighe ghedencken ende verhalen. In den jare * 1593 int midden van den Winter den Grave van Mansvelt op de Frontieren van Vranckriick eenich volck vergadert hebben

de/ omme daer mede den pas uyt Vranckriick naer Duytslant ende Italien te beletten. Soo hebben de Ho. Mo. Heeren Staten Generael ende zijne Excellentie sulck verstaende / Graef Philips van Nassau met vier duysent mannen soo te Doet als te Paerde naer het Landt van Lutsenburch gesonden: omme aldaer Sint Vy, oft eenige andere plaetsen inne te nemen/ t welck hem mislukte. Daer aldaer wesende soo heeft hy vele Dozpen/ ende in Brabandt Hanuyt gheplondert / gebzandtschat ende onder contributie gebracht: in desen Cocht vele Paerden / Gelt ende andere Bupt vercreghen hebbende is wederomme sonder schade in zijn quartier gekeert.

Den Coninck van Vranckriick van allen canten dapper bestreden ende aenghebochten zijnde/ heeft Anno 1594 door sijnen Ambassadeseur den Heere van Bussenval verfocht en begheert/datmen hem op het spoedichste met Rupteren en Doet-knechten ter hulpe comen soude/ als gheresolueert zijnde den Erijs in Artois, Henegouwe, en de benaebuyzde Lande te voeren.

De Mogend. Heeren Staten hebben sijne Majestept inde plaetse van twintich Daendelen

Werk Anno 1593: Gouverneur van Nieuwegen.

† Mereren lib. 17. fol. 24. 2.

Treucht in Lutsenburch met 4000 mannen.

delen die hy verfocht/ gesonden acht en t'win-
 tich Vaendelen te voet/ ende vijf Vaenen
 Ruyteren/ onder het beleydt van de cloecke
 frydbare Heiden Graef Philips Grave van
 Nassau, ende den Ridder Francoys Veer.
 Sy zyn van Arnhem verrocken op den xi.
 Octobris Anno 1594. Graef Philips leyde
 het Doet-volck/ ende Deer de Ruyteren; en
 zyn den xxx Octobris stylo antiquo by den
 Hertoge van Bouillon ghecomen/ die volco-
 menen last ende commissie hadde om den
 Crych op des Coninck van Hispanien Lan-
 den te voeren. Maer hy was veel te swack
 hier toe/ want hy en hadde/ benebens het
 Nederlandsche Crychsvolck/ maer drie Re-
 gimenten Francosfen/ seben Vaendelen
 Switfers/ en drie hondert Peerden/ met drie
 Cartouwen. De Grave met t' Nederlantsche
 Crychsvolck in Vlaenderen gecomen zijnde
 wiert wat om-her ghevoert/ dan hier/ dan
 daer gelept/ daermen vermoedde dat sy den
 cost best cryghen soudent/ ende sy wierden soo
 af-gestept/ dat sy meer schade leden/ dan of-
 mense vooz den vbandt gebuyet hadde. In
 den beginne des iaers 1595. heeft den Her-
 toghe van Bouillon met hulpe der Neder-
 landers: verrascht ende ingenomen Yvoix, La
 Ferte ende het Caesteel Chevancy in Lutzen-
 burgher Lant gelegen/ ende hy stelde hem/
 als of hy Momed/ ende andere Steden daer
 ontrent hadde willen aantasten. Welck de
 Spaensche merckende/ soo hebben sy haer
 sterck derwaerts begebē/ om sulckes vooz te
 comen. Graef Philips meynde eenich van des
 vbandts volc te slaen/ dan wiert van vijf hon-
 dert Ruyteren soo dapper aengherent / (hy
 maer tsestich sterck zijnde) dat alle der Sta-
 ten Ruyteren die by hem waren/ doodt ghe-
 slaghen/ ofte ghevanghen wierden/ onder
 de ghevanghenen was de Ritmeester Nico-
 laes Schmelsinck, een Oosten-Rijcks Edel-
 man/ die dese Landen lange tijt seer wel ende
 getrouwelijck ghedient heeft als Ritmeester/
 Overste Luptenant / ende Colonel / in ver-
 scheydene belegeringen/ schermutselen / ende
 aenslagen. Doek wiert hier ghevanghen de
 Ritmeester Georgiaen Contelear, die oock een
 goet Crychsvolck ende ghetrouwe dienac
 der Neder-landen langhe tijt gheweest is :
 Ende Capiteyn Bootselaer. Graef Philips is
 alleen met vijf Ruyteren den vbandt ontcomē/
 waer van hy/ naest Godt/ syn goet Perdt
 danckenmocht: hy dwaelde ende reedt wel
 enen halben dach om her/ eer hy wederom
 by syn volck comen conde. Twee dagen hier
 nae heeft de Hertoge van Bouillon eenige vā
 des vbandts Ruyteren verrascht ende over-
 vallen/ inde voozstadt van Verthun ende daer
 ontrent liggende: Sonmige heeft hy doodt-
 geslagen/ sommige ghevangen ghenomen/ te-
 gen de welke de boven-ghenoemde Ritmee-
 sters ende Capiteyn zyn los gelatē. De Ne-
 derlandsche Ruyteren ende Doet-knechten
 wierden gelept in Yvois, La Ferte, ende Che-
 vancy, daer sy den winter over bleven / ijd-
 dende hunger ende commer/ want alle dinck
 was daer soo diere (mits het verloop der
 Soeren/ ende onbeplighe passagien) dat ee-
 nē Man s' daechs thien stuppers conde ver-
 teeren aen dzooge broot ende water/ d'welck
 de Neder-landers niet ghewoon en waren.
 Daer is veel volck cranck gheworden/ ende
 vele zijnder wech ghestorven. Soo dat, dit

enen schadelijcken tocht vooz de Neder-
 landen gheweest is / ende de Coninck heeft
 wepnich voozdeels by ghehad. Den 4 May
 is Graef Philips van Nassau met der Staten
 Ruyteren vooz geschepden/ ende hy is
 dooz het Sticht van Meins/ het Graeffschap
 Nassau, Westphalen, ende t'Landt van der
 Marek nae Neder-landt gherest/ ende daer
 wel aengecomen. Het Doet-volck is den vij.
 van Yvois ende La Ferte nae Diepen getroc-
 ken/ ende daer t'schepe gegaen/ ende inden be-
 ginne van Iulio stylo antiquo inde Ziel aen-
 gecomen/ veel wepniger in getale/ als sy wa-
 ren doe sy uytrocken.
 Sijn Excellentie op den 4 Julij 1595 vooz
 Groll ghetrocken wesende om t'selbe te bele-
 gheren : soo heeft hem Mondragon ende den
 Grave van den Berge met een sterck Legher
 gebolcht om tselbe te ontsetten. Sijn Excel-
 lentie sulcx verstaende bpeecht den 25 Julij
 zyn Leger op/ om dat hy niet sterck genoegh
 wesende/ vreesde van hem beset te moghen
 werden. Trecht op naer Loechum, ende heeft
 op den 28 ontrent Selwilden by Vlt zyn Le-
 ger neder geslagen. Groll also verlaten we-
 sende treckt Mondragon den 30 der selver
 Maent naer de Lippe, ende comt tot Billich,
 daer hy tot den 4 Augusti bleef / treckt van
 daer naer Dinlaecken. Den Prince Maurits
 volcht hem met zyn Leger/ soeckende hem een
 voozdeel af te sien. Opdonnerende tot dien
 eynde op den 2 September een Menslach met
 520 Ruyteren/ onder het beleydt van Graeff
 Philips van Nassau; berghefselfchapt wesende
 met zijne Voeders Graef Ernst ende Graef
 Lodwijck Gunter omme Mondragon ende den
 vbandt den toevoer vā haere Doeragie te ont-
 nemen ofte te verhinderen: de Wacht van
 des vbandts Leger af te snijden: ende den v-
 bandt naer de Lippe te drijven / etc. Met last
 den vbandt niet aen te tasten vooz dat zyn
 Excellentie met syn leger daer gekomen sou-
 de zyn. Mondragon van eenige Sentinellen
 vanden Prince Maurits die inden nacht over-
 ghelopen waren/ ghewaerschout wesende/
 was op sijnehoede: ende heeft alle zijne Doe-
 ragers in gehouden. Graef Philips hier vā
 niet wetende/ zynen last vervolgende/ is met
 zyn volck voozt getrocken/ vanden wech ver-
 dwaelt wesende/ ontmoet twee Compagnien
 van des vbandts Ruyteren/ en conde niet la-
 ten de selfde aen te tasten / ende heeft se meest
 verflaghen. Die ontliepen / maechten strack
 alarm in het Legher van Mondragon, die in
 aller haeste met syn volck inde wapenen ge-
 comen zijnde/ synen vbandt in't gemoet ghe-
 trocken is/ veel stercker als dese jonge Hoere
 vermoedden. Graef Philips van Nassau met
 Graef Ernst van Solms vooz aen zijnde/ ende
 niet machtich ghenoech om tegen de groote
 macht harer vbanden victorie te bevechten /
 hadden wel met eeren moghen en comen
 wijcken op het Legher van syn Excellentie/
 dwelck niet wijdt van daer en was: Maer
 dese ionge Heeren/ als ooc Graef Ernst, ende
 Graef Lodewijck van Nassau, die noyt ghe-
 leert en hadden vooz haren vbandt het belt te
 rupmen of te wijcken/ hebben met een seer
 groote couragie haren vbandt verwacht ende
 waergenomen/ ende sy/ met wepnige Ruyte-
 ren die by haer bleven / hebben lustich ende
 ridderlijck meer dan een groote upze lanck
 gebochten/ tot dat Graef Philips ende Graeff
 Ernst

Philips comt
 te ruggenare
 beneden.

Deeston-
 treft Billich
 een aenslach
 tegen den
 Admirant
 van Arra-
 gons volc.

Enige Rit-
 meesters ge-
 vangen.

Bouillon
 naet den
 vbandt.

Deert ghe-
loont ende
met Graeff
Ernst ghe-
vangen.

Ernst van Nassau, als oock Graeff Ernst van Solms, so zijn ghequeest geworden dat sphaer niet langher komende verweeren / van hare vanden ghevangen ende nae Rijn-Berc zijn ghevoert gheworden: alwaer Montdragon en andere hooge Officieren haer alle beleeftheit die sy bedencken couden / ghedaen ende bewesen hebben: als oock mede ghedaen hebben de Graben vanden Be ghe: geern toestaende dat sijnner Excell. Doctoren ende Chirurgijns by dese ghequetste Heeren quamen / en haer verbonden. Bepde de gequetste Graben lagen in een camer by malcanderen / Graef Philips was dooz de blase gheschoten / wesende het Ruer soo nae op sijn lyff ghesett: dat het vuyt in sijn kleeveren geraccht was / hy is de naest volgende nachts gestorven / met bekentnisse ende groot berou sijnner sonden: Elck een was begheerich om hem te sien. Hy hieldt sich so mannelijc als hy eenichsins konde: antwoorde de elck een met goede bescheydenheyt / het devoir sijnner stamme tot inden doot toe niet verghetende. Hy was een Heere / die om sijn dapper mannelijc ghemoot ende beleeftheit by alle Man / insonderheyt by het Crjchsvolck / in sijn leve nseer hemint / ende naer sijn doot seer beclacht is gheweest. De jonghe Grave van Solms, is drie dagen daer nae gestorven / een Heere van grooter hopeninge / gelijck de proeven die hy alreets in sijnner joncheyt ghegeven hadde / genvoelichsaem beloofde. Deser heyder Graben doode lichamen zijn van Rijn-Berck ghesonden op Bislich in het Leger van sijnne Excell. op den seften Septembrijs / ende sy zijn cozts daer na binnē Arnhem in de groote Kercke eerlijck / nae epsch harer Graefflijcker stammen ende staet / begraven / gelijck noch op desen dach hare Wapen-vanen / daer van getuygenisse gheben. EN QVO TANDEM? Graef Ernst van Nassau, teghenwoozdelijck Veldt-Marschalck van het Leger der Gemineerde Provincien / wierc in dit gevecht ooc seer gequetst / en daer na gebaengen / en vooz groot rantsoen cozts daer nabij ghelaten / den welckē God de Heere tot dienst der Landen lange wille sparen ende bewarē. Met sijn Genade quam ee Ruyter los / die vuyt groote getrouwicheyt by Graeff Philips ghebleven was / om hem hant-reyckinge te doen: Hy is met sijn Genade vzwillichlyc binnen

Sterft tot
sijn Berck
ende weerd
tot Ruyhem
begraven.

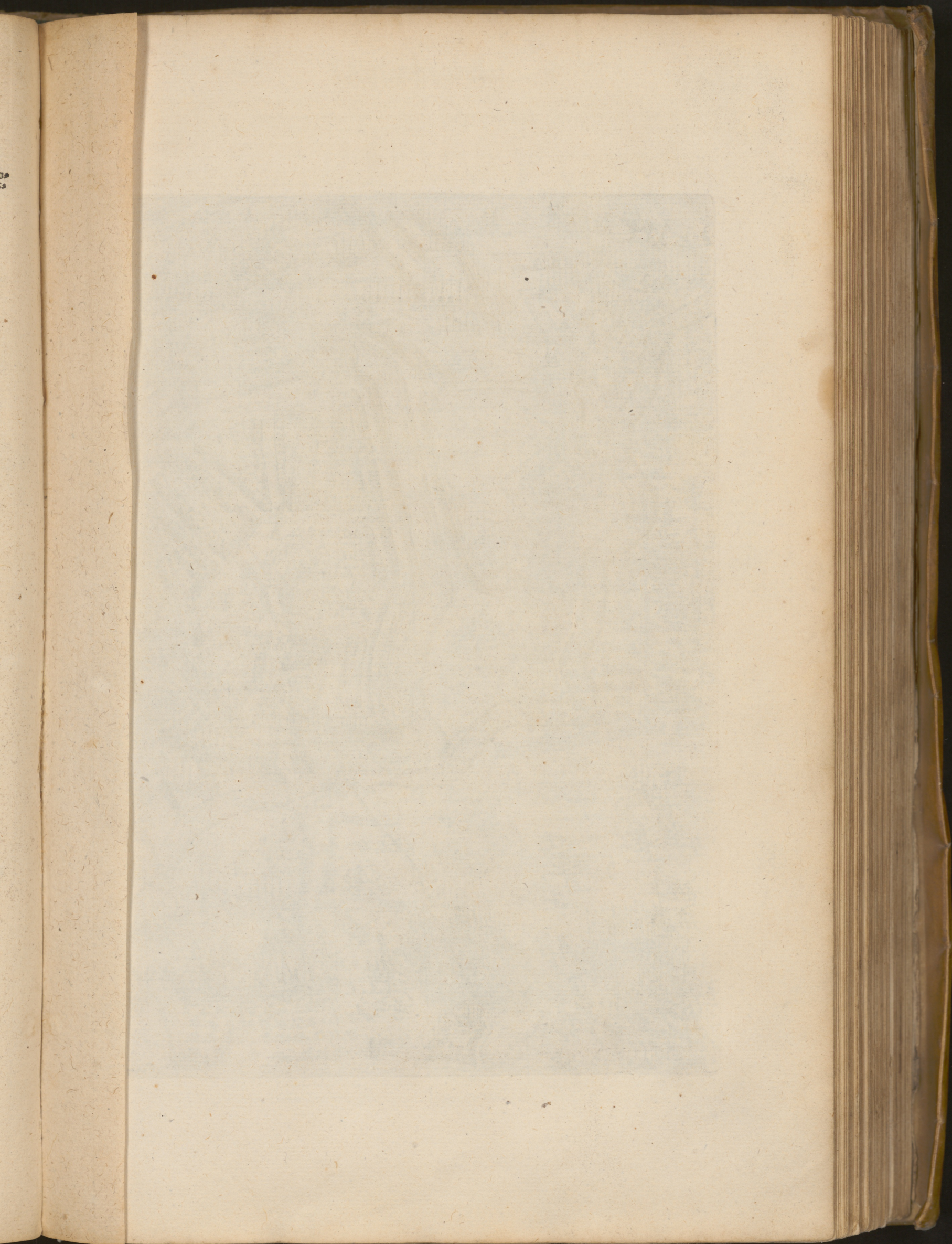
Berck ghegaen / al hoe wel hy de Spaensche ghedient en sonder paspoort gescheyde was / ende derhalven vooz seker wist / dat hy hanghen soude indien sy hem kenden: Doch hy bleef onbekent.

Graeff Lodewijck van Nassau, siende dat den vpyandt soo sterck ende gewellich op het cleyn hoopken van der Staren Ruyteren aen viel / dat het onmoghelijck was haer langher teghen te staen / nae dat hy langhe Mannelijc gevochten / ende eenige quetsuren ghekreghen hadde: is te rugge geweken / met de Ruyteren die by hem waren / ende geenen anderen wech connende in rjden / overmits hem de vpyant so nae op de hielē was / so is hy met sijn Peerdt van den hoogen oever in de Lippe ghespronghen / daer in hy schier soude verdoouckē zijn / overmits de swaerte sijnner wapenen / ende de hoochte / ooc steplicheyt des oevers / daer sijn Peerdt niet teghen op en conde / doch epudeelijck is hyder noch op gheclastert ende ontcomen / by hem hebbede den Post van Salant / den Ritmeester Salen / ende andere. De Nassauische vrylozen in dese heete schermutsinge / hondert ende acht en twintich Peerden / ende daer wierden ghevangen drie en tachtentich Ruyteren / en vierentwintich blevender doot / onder ander Robert Veer, broeder vande Ridder Francoys Veer, ende den Ritmeester Ferdinand van Kinski, ridderslijck vechtende werdt in het hooft geschote / daer aen hy cozts daer nae gestorven is. Wende Spaensche zijde zijn der oock vele doot gebleven / gequetst / ende gebaengen. Den xij. Septembrijs troc Montdragon inder nocht stillekens op / niet durvende sijn Leger daer langher vertrouwen / ende ginck logeren te Angeroort / beneden Keyserg Weert / hem wel beschafende / doende de Lande rontom her groote schade / ende bleef daer liggen tot xrij. Octobrijs / doe trock hy dooz Gulicher-Landt nae Zabant. Den xxvij. Octobrijs is sijn Excellentie mede op ghebroken / en by den wegh eenighe Castelekens en Troeff-nesten in nemende ende verstooyende / Is hy met ghesoncheyde wederomme inden Hage ghecomen. Dit is coztelijcken het dozevich epude van dese Voozlichtigen / Vromen Nassauschen Heldt, wiens name en vzwonicheyt soa langhe gedacht sal werden / als de al verlichtende Sonne de aerde beschijne sal.

Graeff Lo-
dewijck ont-
comt met
groot pe-
rjckel.

Verhael
vande ges-
lagen
Ruyters.

NOVgorod

Camp generalis

Suyden

3

2

